

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetési-díjak
és reclamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzeti hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Gyula február 21.

(?) Mult számunk élén futólag felemlítettük a napi kérdések jelentőségeit, melyek közönséget, mint sajtót a mult héten keresztül nem csekély izgalomban tartottak, s ezek közül a lajthántuli új ministerium rejtélyes megalakításából vont következtetésekkel röviden foglalkozván, eikkünket azon igérettel fejeztük be, hogy mai számunkban belügyeinknek szentelendünk néhány sort.

S most, midőn igéretünket beváltandó, a tollat kézbe vesszük, azon nehézséggel találjuk szemben magunkat, hogy az igéret beváltása sokkal nehezebb feladat, mint a minő annak megtevése volt. Ugyanis hazánk belügyei, köztudomás szerint, nincsenek oly kedvező állapotban, hogy e felett dicsbeszédet tartani bárki is indítva érezhetné magát; míg másrészt, naponként érzve a saját tűzhelyünk körüli dolgok rendezetlenségét, az e feletti sopánkodás bubánatos kifejezésére sem érezhetünk nagy kedvet magunkban, bármennyire indokolt és könnyen átérthető lenne is egy ilyen kifakadás; mert eltekintve attól, hogy naponként eleget sopánkodunk s — valószí-

nüleg — fogunk még ezután is sopánkodni dolgaink rendezetlensége felett, s hogy maga e sopánkodás nem valami nagyon mulatságos dolog: ezzel még a meglevő bajokat nem orvosolhatjuk.

E helyett irányozzuk figyelmünket a belügyi reformjainkra befolyással levő új ministeri kinevezésekre. Az üresen állott közoktatás- és belügyministeri székek új gazdára tettek szert, Pauler Tivadar nagyhirű egyetemi tanár, és Tóth Vilmos urakban, s bár az előbb nevezett minister tárcájának jelentőségéből mit sem akarunk levonni, mégis, tekintve, hogy a belügyészség az, mely — a ressortjába tartozó dolgok a közvetlen szükség értékével bírván — figyelmünket első sorban igényli:

A mi az új belügyér személyiségét illeti: erről a napi sajtó már eleget beszélt. Fő tekintet alá itt leginkább az jöhet, minő törekvéseket s minő működési irányt hoz magával fontos állására az új minister. E tekintetben programja lehet az, mely tájékoztatónak szolgálhat; a program, melyet az új belügyér kinevezetése után a deákpart clubbjában előadott. És valljuk meg őszintén, hogy e programban egyszerűséget, világosságot és határozottságot talá-

lunk, a mi kétségkívül megnyugtatóbb, mintha benne szép hangzásu, de üres zengemények állanának, s mert e programban a gyakorlati fölfogás, munka-akarat és erélyesség nyilatkozataira ismerünk, őszinte reménnyel s fokozott várakozással nézünk Tóth Vilmos ur működése elé.

Nem akarjuk vitatárgyává tenni a kérdést: a személyiség iránti rokonszenv vagy bizalom mily mérvű befolyást gyakorolhat az illető működési ereje és képességére, — nem akarjuk feszegetni azt: vajjon az új minister egyénisége és politikai multja az irántai bizalom alapját képezheti-e, s ezen működésének a biztos irányt s habozás nélküli akaraterőt megadó bizalmat tetteleg bírja-e; — álljon a dolog bármiként, ennek megítélésénél főtekintet előttünk mindig csak a tárgyilagosság lehet, s reméljük, hogy ugy az országgyűlési többség maga, mint a többi pártok is az őszinte igyekezet és a tevékenység gyakorlati emberét tekintendik főképen az új ministerben, ki nek a maga elé kiszabott és programjában felsorolt feladatai, hogy mielőbb beteljesüljenek — édes mindnyájunk érdekében szívből kívánjuk.

TÁRCA.

A szombati kasinói bál.

Ha csak egy szikrányi poesis volna bennem, egész tüzet költeményt tudnék összeírni a szép szemek sugarairól, az eperajkakról, a junói termetről, a csalogány-hangok zengéséről, és mit én tudom mi mindenről, mondom, én poeta nem vagyok, meghagyom nekik a tárgyat, énekeljenek róla ők, én hideg néző publicum voltam a terem egyik sarkában, hanem azért egy titkos mosoly, egy lopott pillantás, egy lépés sem kerül ki figyelmemet. S így nagy dolgoknak lesznek hallói olvasóim.

A csinosan diszitett terem elég korán kezdett népesedni — mi talán a kivételek közé tartozik. — Az érkezettekkel nőtt a fény, élénkült a társaság, s megkezdődött az a mulatság, melynek leírásához új tollal fogok — ez aztán tömör frázis. — A mint a terem megtelt, az égről minden csillag eltűnt, azt már nem vigyázhattam meg, vajjon a felhők alá bujtak-e, vagy a teremben levő hölgyek szemében rejték el magukat. Már akár mint volt, tény az, hogy a csillagok az égről letűntek, a teremben meg nagyon sok volt — nem hizelgek, vagy nagyitok ám. — És ha már elfogadjuk, hogy sok volt a csillag, — nem akarván következtetlenné lenni — a hold és nap sem hiányzott a csoportból. És e körül forgott a kritika szerének kenetlen kereke. Saját szempontból itéllek a nap és hold szépségeit. Ábrándozó fiatal em-

berek a hold szelid arcába merengve, a jövő boldogság tündér palotájában lelék magukat, a nagyobb rész a nap ragyogó sugáránál melengette titkolt érzelmeinek könnyen hevülő — bográcsát, — poetai ugrás.

Azt is megjegyeztem ez estén, hogy a teremnek pompás acusticája van, különösen pedig az általam elfoglalt résznek, s így aztán sok titkos mondatnak juték birtokába, minthogy pedig a titkolózásnak határozott ellene vagyok, biz én elmondok a hallottakból egyetnást, s ki talán fecsegéseimért neheztelne, béküljön ki azon gondolatban, hogy az épen jelen volt poetától egy kevés licenciat kölcsönöztem. — Hanem a dologra.

— Ah!

Más hang: ah!

— Mi az pajtás, te sohajtasz?

— És te szintén?

— Oh, az én sohajomnak nagy okai vannak.

— Az enyémnek nemkülönben.

— Ah! a vidék!

— Nem értelek.

— A vidék, a vidék behozta szépségét.

— S talán azért e sohaj?

— Igen!

— Ugy barátom, mi ellenségek leszünk, sohajunk iránya összeesik.

— Mit beszélsz? én csak most kezdelek érteni. Hah! ha ez így van! — A hang irányát követve tekintetemmel, két fiatal embert vettem észre a tulsó oldalon. Az egyik kétségbeejtő komoly arccal gombolá keztyűjét s készült azt lehuzni.

— Nevét! nevét! szolt othellói szenvedéllyel szomszédja.

— I. . a.

— Oh mily bolondok vagyunk mi. Látod pajtás ezt előbb megmondhattad volna és már oda-kerültünk, hogy keztyűt huztál.

— Mert már éreztem, hogy a nagy hevülésben kezemhez izzad.

— Tehát te I. . t tartod bálkirálynénak, s érte a titkos sohajok?

— Ugy van. És te?

Épen oda pillantván, láttam mint scandál, Don Juan arccal a „Nagy Tükör“ poetájával: hogy

„Laura arca de bájoló,

Én sem vagyok ám de bájból.“

— Hahaha! tört ki szomszédja s ott hagyá ábrándos társát.

Ilyen intermezzok épen nem tartoztak a ritkaságok közé. Hanem most már a szemlére. Ott voltak, kiket nem csupán udvariasságból mert vidékiek említek először, hanem mert tollam akaratlanul is az ő neveiket írja le első sorba, tehát a vidékről bejöttek Keller Irma és Vámosi Laura. Nem tudom vetekedni kívántak-e csinoságban vagy szépségben, hanem csak azt tudom, ha nem akarták is ezt, ugy látszott, legalább a szemlének nehéz themául szolgált az első kérdés megfejtése. Szekér Etelka szintén igen csinosan lépett be. És ők képviselik a vidéket, s ha a vidék ennyi szépet s kellemest rejteget, csak azt sajnálom, hogy mért épen rejteget.

Németh Mariska- és Lujzánál megszoktuk, hogy

Országgyűlési tudósítás.

Február 17. Napirend a kultusminister budget-jének tárgyalása. K ö r m e n d i folytatólagos beszédjében fájlatja, hogy a kényszer-oktatás végre nem hajtatott. A coelibatus megszüntetését ajánlja. P. S z a t h m á r y Károly beszédében ifj. Pulszky beszédére válaszol. T i s z a Kálmán szerint mindenekelőtt a tanulmányi alapokkal kell tisztába jönnünk, e nélkül a tanügy célszerűen nem lévén rendezhető, az egyetemi theologiai facultás eltörlése mellett szól, s indítványozza, hogy a tanügyi bizottság mielőbb tegyen jelentést működéséről. N y á r y Pál ugyanez értelemben szól. H e n s z l m a n n Imre hat. javaslatot ad be, hogy a cultusministeriumtól választassék el a vallásügy, s ideiglenesen a belügyi tárcahoz tartozzék az, míg utóbb teljesen szüntetessék meg. T a n c s i c s Mihály a tan- és nevelési reform ügyében indítványt nyújt be. S i m o n y i Ernő felkéri a kormányelnököt, hogy az oktatásügyi tárca betöltéséről adjon felvilágosítást, mely ügyben már különben is interpellálva volt. Ezután nem helyesli, hogy az új minister nincs jelen, hogy programjával megismerkedhettünk volna, s ez elmaradásban azt látja, hogy a minister nem tartotta meg a parlament iránti tiszteletet. S z i l á d y Á. egyetért előtte szólóval, s pártolja T i s z a K. indítványát, s a nevelés ügyében autonómiát kíván, H o r v á t h Sándor szintén Schwarcz Gyula centralisatiója ellenében. T a n á r k y G. államtitkár védi Pauler elmaradását, hogy nagyobb inconsequentia lenne jelenlenni és nem felelni, mint jelen nem lenni. A vallás- és közoktatási tárca elválasztására még nem jött el az idő, előbb az egyházakkal kell tisztába jönni. A kényszer-oktatásra megjegyzi, hogy az foganatosítottatik, s Nagy-Váradról ez ügybeni buzgalomért dicsérettel emlékezik meg.

Február 18. Napirend: a cultusügyi budget folytatólagos tárgyalása. A tanulmányi ügyek igazgatása rovatnál P. Szathmáry Károly megjegyzi, hogy e felügyelőségek, mint fölöslegeselek, szüntetessenek meg. T a n á r k y nem látja egészen feleslegeseknek ez állomásokat, különben ugys ideiglenesek. H o f f m a n n P. és S c h w a r c z Gyula Szathmáryval egyértelemben szólnak. T i s z a K. nem bánja, ha megmaradnak a tanfelügyelők, de teljesítsék kötelességeiket, hanem csakis ezt. V á

gy irjunk róluk, mint otthonos bálkirálynékról, s ez estén mégis a szokottnál kellemesebb benyomás azt iratja velünk, hogy valahányszor látjuk mindig több szépet kellemest és csint fedezünk fel.

Farkas Mariska beléptével az egész társaság figyelmét elfoglalá királynői alakja s csinos öltözékével.

A Szánthó testvérek láttakor önkéntelen a rejtőző kedves kis ibolya jutott eszünkbe.

Topics Lujza-, Szakál Ilonka- s Habinay Gizellán is ugyancsak az előbbieket csinoságát találtuk.

Cingulsky Józsefné, Novák Kamilné és Bornhauser Antalné szokott csinnal növelék a társaság szépségét.

S aztán volt jó kedv, vigság. De hát hogy is ne lett volna oly társaságban, a hol annyi szép nő, a hol annyi mulatni vágyó fiatal ember kerekedett. Az esteli jó hangulat folyton növekedett kivilágos kiviradtig. A hölgyek kedvesen emlékeznek vissza ez estélyre, s hogy hány fiatal ember szive ver azóta sebesebben s forgat fejében ábrándos eszméket, azt csak a szivek és vesék vizsgálója tudhatná.

S hogy egész legyen a kép, melynek festésében elég kopott esetet használnék, felemlitem még, hogy Miska cigány zenéje nem csak a táncteremben, hanem szünet alatt is oly hangulatban tartá a jelenvoltagekat, s már ekkor különösen a nemes ifjúságot, hogy a jó kedv határai tiz mértfölddel tágulának.

S most hölgyeim! szives emléktükbe e mulatságot, s a boldogító viszontlátásig isten önökkel.

Kerekes András.

r a d y G. a tankönyveket rosza. T a n á r k y a kormánynak a felekezeti iskolákhoz nem lévén semmi köze, könyveket sem adhat azoknak. V u k o v i c s S. erre megjegyzi, hogy a kormánynak lehetne mindemellett is gondja, hogy ily könyvekből ne tanuljanak, a tanfelügyelőről szólva felhívja a kormányt, hogy ez állomásokra csak hivottakat nevezzen ki. Vécsey Tamás hat. javaslatot ad be az államvizsgák szabályozása tárgyában, Ghyczy pártolja e javaslatot. — A pesti egyetem rovatnál Patrubby Gergely előhozza, hogy szüntesse meg a minister az orvos-egyetemen az orvos-sebészemsteri tanfolyamot. Várad a hasonszenvi tanszék felállítását hozza emlékeztetbe. Tanárky kijelenti, hogy egy hasonszenvi tanár kinevezése minden órán várható. S c h w a r c z Gyula az egyetem hiányairól szólva felemlíti, hogy mivelődéstörténeti tanszéke nincs.

Február 20. A n d r á s s y miniszterelnök válaszol Irányi s Stratimierovics interpellatiójára. Napirend a közoktatási budget részletes tárgyalása. H o d o s s y I. a pesti egyetem költségvetésénél a tanári fizetések javítása mellett szól, H e n s z l m a n n szintén. H o f f m a n n Pál indítványt ad be egy protestáns egyházjogi tanszék haladéktalan felállítására. P é c h y T. mind a Hodossy mind a Hoffmann indítványát a pénzügyi bizottsághoz kívánja utasíttatni. T i s z a K. Péchy szerint szól s megrózza a szélsőbal eljárását az indítványok szabálytalan beadásaért, s az általok meg nem szavazott és mégis általok szaporítandó budgetnél követett eljárásukért. T a n á r k y G. pártolja a tanári fizetések felemelését. A József-műegyetem rovatánál T ö r ö k S. és V á r a d y G. annak mielőbb Pestre leendő áthelyezése mellett szólnak. Szentpály Jenő ugyanez érdemben hat. javaslatot ad be, Zsedényi Ede Budán kívánja hagyatni az egyetemet. — Irányi a közép- s elemi iskolák fenytéki módozata felől interpellálja az államtitkárt, Tanárky kedvezőleg válaszolt. V á r a d y ismét a tankönyveket hozza fel. T i s z a K. erélyes intézkedésre hívja fel a kormányt ez ügyben. P é c h y T. kívánja, hogy utasítsa a minister közegeit, mikép ily könyvek kiküszöböltessenek. A budai tanítónő-képezde rovatánál T i s z a K. hat. javaslatot ad be, hogy a kormány ezen képezdek felállításánál főslyt a női képezdekre fektessen. — E javaslat elfogadtatott.

Febr. 21-én.

A delegatióból. Olvastatik a német delegatio üzenete a 3 milliónyi számítási hiba tárgyában, melyet a német delegatio a magyar delegatio felhívására kijavított.

Elnök jelenti, hogy a közös budget szentesítés végett felterjesztetett, de eddigelé nem érkezett vissza, úgy hogy annak kihirdetésére febr. 22-én délelőtt 9 órakor újra ülést kell tartani.

Olvastatik a delegatio ülései alkalmával közreműködött gyorsírók folyamodványa tiszteletdíjért. A delegatio a 20 gyorsírónak a 24 ülésért összesen 500 frtot szavaz meg.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés 11 órakor eloszlott.

Franciaországi események.

Versaillesben a békealkudozások már megkezdődtek, Bismark Favre Gyulával állítólag már közölte a békefeltételeket, melyek ha csakugyan oly tulzottak, mint tudni akarják (az ismert terület átengedésen kívül hét milliárd frank hadi kárpótlás) aligha fognak francia részről elfogadásra találni.

A fegyver-szünetnek martius 12-ig kért meghosszabbítása, a poroszok által megtagadtatott, mit annak tulajdonitanak, hogy a fegyverszünet második meghosszabbításából a poroszok nem húzhattak olyan nagy hasznot, mint az elsőből. Kintunt ugyanis, hogy a versaillesi főhadiszállás csak azon feltétel alatt egyezett bele a fegyverszünetnek febr. 24-ig lett meghosszabbításába, ha Belfort kapitulál.

Az összes párisi sajtó valószínűnek tartja a németek bevonulását Párisba; a nemzetűrség már fölszólitatott töltényei beadására.

Mint egy francia lap írja, a fegyverszünet után minden francia sereg szétbocsátatik. Az érintett lap hozzáteszi, hogy ez a hadsereg teljes újjá szervezése miatt szükséges volna.

Trochu Bordeauxba utazott; a Finestre-departementben történt megválasztását fogadta el. — A poroszok határozottan követelik a még ki nem szolgáltatott fegyverek átadását. — A párisi lapok mindinkább követelik, hogy a nemzet-gyűlés Párison kívül ülésezzen.

Legujabbak.

Bordeaux, febr. 20. A nemzetgyűlés ülése egy órakor nyitott meg, a diplomai testület karzata teljesen el van foglalva, több mint 600 képviselő van jelen, és roppant tömeg nép. Az új ministerium következőleg alakított meg: Dufauré igazságügy-, Favre külügy-, Picard belügy-, Simon-, közoktatásügy-, Lambrech kereskedelmi-, Leflo hadügy-, Pothouan tengernagy tengerészeti-, és Ravey közmunkaminister.

Bécs, febr. 20. A „Wiener Abendpost“ határozottan visszautasítja a kormánynak tulajdonított alkotmányellenes szándékokat; — s ezeket mondja: A ministerek, hivataluk elfoglalásakor az alkotmányra tettek esküt, és programjukban kinyilatkoztaták, hogy a törvényeknek teljes tiszteletet szerzendnek. A ministerek ennek folytán a legfőbb állami törvényt, az alkotmányt is meg tudandják oltalmazni, btrodalmi tanácssal egyetértve, a belbke helyreállítását siettetendik, él ezáltal az alkotmányos élet folytonos kifejlését, valamint a birodalom anyagi és szellemi erejének emelését előmozditandják.

Bécs, febr. 20. Az áradási központi bizottságnak ma tudtára adatott, hogy a császár ma meg fogja látogatni a fenyegetett város részek menhelyeit; minden látszat szerint a fenyegető veszély ma már elmúlt.

Versailles, febr. 19. Favre tiltakozott azon törvénytelenség ellen, hogy fegyverszünet alatt hadisarc vettetik ki. Bismark elismerte ennek törvénytelen voltát.

London, febr. 19. A konferentia elhatározta, hogy a Fekete-tenger idegen hadihajóknak megnyitassék, s visszaadta Törökországnak azon jogot, hogy más nemzetek hadihajóit bebocsáthatja a Dardanellákba. Oroszország megegyezett, de a porta vonakodik, csak két hadihajót akarván a Duna-torkolathoz bocsátani.

Róma a febr. 20. a jezsuiták készülnek Rómát odahagyni.

Madrid, febr. 19. Zorilla miniszterre, az egykori kortes-elnökre ma reggel rá löttek, azonban sérületlen maradt. A tettesek odább álltak és megmenekültek.

Versailles febr. 21. Thiers, Jules Favre s a nemzetgyűlés 15 tagja Versaillesbe érkeztek mint békebiztosok. A nemzetgyűlés febr. 24-ig elnapolta magát. A békefeltételek, mint most már hiteles forrásból állítják, a következők: 2 milliárd tallér (7500 millio franc) hadi kárpótlás; Elsass és Német-Lotharingia átengedése Metz és Thionville-lel együtt. Ha az ellenségeskedések újból kezdetöket vennék, a poroszok légbé röpitik a párisi erődöket s a belső sáncokat, és bevonulnak Párisba.

Bordeaux febr. 21. Oroszország elismerte a francia köztársaságot.

Levelezés.

M.-Berény, febr. 19.

Örömmel sietek tudatni, hogy a m.-berényi olvasó-egylet által a francia sebesültek javára f. hó 16-án tartatott táncvigalom, részint felülfizetések, részint annak következtében, hogy a vendéglős Erős János ur, a franciák iránti rokonszenvénél

fogva, a tánctermet ingyen átengedte, 40 o. é. frt tiszta jövedelmet eredményezett, mit ezennel Nt. Turi Dániel ur, mint a nevezett olvasó-egylet ez idő szerinti elnöke a „Békés“ t. c. szerkesztőségéhez küld, hogy azon összeget rendeltetése helyére juttatni méltóztassék.*)

Oly izlettjes volt a táncterem felkészítése, a minő a helyiség szűk voltához képest az csak lehetett. Vidékről B.-Csaba, Békés, K.-Tarcza és D.-Ványa volt képviselve. A csabai első zenekar is kifogástalanul jól játszott; csak azt az egyet éreztük sajnosan, hogy csárdás alig volt. Nincs kifogásunk az ellen, hogy más népek és nemzetek tánca is honos legyen mi közöttünk, mert hiszen a nép nép, akár mely nyelven beszéljen; — a mi népies, az kedves. Mégis a becslést kezdjük önmagunkon; úgy hogy táncunkat is tekintve, kiki lássa, hogy első helyre méltatjuk édes hazánkat.

Két év óta létező dalárdánkat is a felozlás veszélye fenyegette. Azonban legújabbán köztiszteltben álló Lux dr. urat nyervén meg a közbizalom annak elnökéül: az ő nevéhez kötjük azon biztos reményt, hogy dalárdánk újra virágzásnak induland.

Ujdonságok.

— **A közmunka- és közlekedési minister ur,** a körösvölgyi szabályozási társulatokból alakított központi igazgató bizottság szervezeti szabályait jóváhagyta, és báró Wenckheim Lászlónak e bizottság elnökévé lett megválasztását megerősítette. A báró mint elnök által, a megrongált gátrendszerek mi módon és minő eszközökkel leendő helyreállítása és a szabályozási tervzetek felülvizsgálása ügyében, folyó február hó 28-án d. e. 11 órakor Pesten (üllői ut, köztelken) tartandó gyűlésre, valamennyi társulatok választott megbíztottjai meghívatnak.

— **Zászló-szentelés.** Husvét másodnapján Mező-Turon honvéd-zászló-szentelés lesz, s a zászló-anyságot gróf Wenckheim Krisztina urhölgy vállalta el.

+ **Bálkronika.** A hétfői bohóc estély, mint előadás nem sikerült, kivéve talán a borzalmas muritátot. A tánc mulatság különben elég csinos volt és vig, tartván világos virradtig. A hölgyek közt láttuk a kedves kis Baranovics Irént, Oppenhauser Irént, Licska Bettit, Niedermayer Antalnét, Hermann Hugónét. Nem hagyhatjuk említés nélkül a kiszolgálás lanyhaságát és a mérög drágaságát. — A „katholikus olvasó-kör“ e hó 19-én vasárnap táncvigalmat tartott, mely igen népes és kedélyes volt. A kör helyiségei tömve voltak a mulatókkal; ur, iparos és földmivelő fesztelen jó kedvvel s barátságos egyetértésben töltötte itt idejét, a jó konyha és pontos kiszolgálás, s a tánc-hely izletes díszítése pedig a mulatság rendezői kezsége és ügyességét mutatták. Sok ily kedélyes estét kívánunk a kör tagjainak. — A szombati kaszinói bálról tárcánkban. — A „Király“-ban is igen csinos kis bál volt szombaton. Kedden este a honvédek bálja a „Koroná“-ban a maga módja szerint szintén jól sikerült. — A házi mulatságoknak meg száma nem volt, s így a farsang elég változatos mulatozások közt végződik be.

— **Szerkesztőségünkhöz** beküldetett: „Az első magyar jogász-gyűlés II-ik szakosztályában, a kereskedelmi s váltó-jognak Európa szerzte egyenlősítése, s hiteltörvényeink cosmopolitikus jellegűeké átalakítása iránt, dr. Gerlóczy Gyula köz-és váltó-ügyvéd a műegyetemi tanár által mondott beszéd;“ — továbbá: előfizetési felhívás „Komáromi lapok“ című hetilapra, mely Siegler Károly szerkesztése s tulajdonossága mellett april elsejétől fog megjelenni. Előfizetési ára: félévre hely-

* A midőn a fentebbi összeg vagyis negyven forint átvételét ezennel elismernék, egyuttal szabad legyen a m.-berényieknek a franciák iránt ekként tanusított nemes rokonszenve fölött örömlük s elismerésüket kifejezni. A pénzt a pesti francia főconsulhoz már el is küldöttük.

ben 3 frt; negyedévre 1 frt 50 kr; postán félévre 3 frt 50 kr.

— **Dr. Dubányi János** derék megyei alorvosunk e hó 20-án vezeté oltárhoz Hücke Viki kisasszonyt. Az esküvő a gyulai kath. egyházban ment végbe díszes és számos násznép jelenlétében.

— **A nagy város szokásai,** Dobozon is utánzásra letek. A mult héten ugyanis egy pólyás gyermeket találtak a község háza lépcsőzetére kitéve; hanem hát Doboz még sem Pest, mert nagyon kevés idő telt el s papa és mama rövid keresés után fel lettek fedezve.

+ **Sarkadról** Trajánovits Ágoston gyógyszerész urtól, mint gyűjtőtől öt forintot kaptunk a francia sebesültek javára. Az összeget köszönettel vesszük s rendeltetése helyére szállítandjuk. Adakozók voltak: Kolb József 1 frt. Antalffy István 2 frt, a gyűjtő 2 frt.

Köszönet a B.-Csabán felállítandó magán polgári leányiskola kezdeményezőinek nevében.

Mult évi december 20-án felkértük a tisztelt közönséget: sziveskedjék minél több nyerelemény tárgy ajándékozása által eszközölni, hogy az említett iskola javára sorsjátékkal összekötött táncvigalmat rendezhessünk.

Kérésünk mindenütt, a hova csak eljutott, oly tiszteletreméltó fogadtatásban részesült, hogy a f. hó 19-én megtörtént táncvigalom alkalmával körülbelül 1200 forint értékű, számszerint 564 darab nyerelemény tárgyat sorsolhattunk ki.

A tisztelt közönség arról is gondoskodott, hogy a sorsjáték céljának megfelelően; gondoskodott egy felől a kibocsátott 6500 darab 20 kros sorsjegyből 6105 darabnak megvevése, más felől a táncvigalomnak oly élénk meglátogatása által, hogy maga a belépti jegyek jövedelme egy a sorsjáték, mint a táncvigalom költségeit fedezi.

A tisztelt közönség ezen áldozatának, szabatosabbán mondva, a növelés iránt nyilvánult érdekelttségének nyomós eredményei vannak: az általunk megvett iskolatelek árát majdnem félig törleszti, a célba vett iskolát illető itt-ott felmerült és felvert kételyeket gyengíti; a kezdeményezők bizalmát, mely szerint a tisztelt közönség a B.-Csabán felállítandó polgári leányiskola horderejét felismerni, s ezen iskolát támogatására méltatni fogja, megerősíti.

Fogadja a tisztelt közönség legbensőbb köszönetünk s engedje remélünk, hogy ha kegyes támogatására ismét utalva leszünk, ismét oly nemes áldozatkészségnek örvendhessünk, a minőt a nőnevelés meg is érdemel, meg is hálál.

B.-Csabán, 1871. február 20-án.

Horváth János,
elnök.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

Gazdaszati levelek.

V.

Endrőd, febr. 19.

Tekintetes szerkesztőség! Mind az őszi, mind a tavaszi vetéseknél figyelembe veendő okvetetlenül: a mag kinézése, sulya és csirkéessége, szerfölte kívánatos, miszerint bárminemű gyom-magtól tisztált gabonamagvat vessünk, mit is gondos felügyelet alatti kitisztázás vagy kitisztáztatás által érhetünk el; a kézi rostával való tisztázás sokkal előnyösebb... Nagyon figyelembe veendő a gondos előrelátó gazdasznál az üszög. — A buzaüszög nem egyéb, mint parányi gomba. (Volt szerencsém láthatni nagyító-üvegen, és így meggyőződhettem a tudomány ez állításának alapos valóságáról.) Árpán és zabon a repülő üszög.

Az üszög elleni szerek:

- 1) ha a buzát jól megmossuk,
- 2) a pácolási módok, melyekkel az üszögöt tökéletesen el lehet távolítani; ilyen pácolási módok pedig:

a) hogy ha mésszel és hig trágyalével öntik le a buzát, úgy és addig, miszerint minden egyes

szem megnyerje a maga részletét; e pácolási mód a legegyszerűbb és legjutányosabb, következképpen a szegényebb vagyoni állású polgár érvényesítheti magvetéskor.

b) Hogy ha kék gálliclével pácolunk; tudniillik a hány mérő a buza, ugyanannyi 5 lat kék gállic kellő mennyiségű tiszta vízben feloldatik, s ezen oldatban a mag jól átázattatik.

Az üszöggel fölemlitendőnek vélem, miszerint az őszi és tavaszi gabonák levelein mutatkozó rozsdaszintén egy neme a gombáknak, melynek eredete nincsen még földerítve; valószínű azonban, hogy a hiányos pácolás eredménye, avagy annak egészen való elhanyagolása.

Egyébiránt az üszögről számtalan mese van...

A megváltoztatásnak is meg van a maga haszna, hogy ha értelmesen járunk el. Noha bár a mi meggyénk e tekintetben — hála Isten! — nem megszorult állapotú. Legjobb a lenmagot Oroszországból, a kendert Olaszországból frissíteni; a gabonane-müeknél inkább el lehetünk saját termelési magjainkkal, hogy ha jól kezeljük. Ha épen ezeket is ujtja ősi hazájokból az, a ki teheti, a rozsdot Holsteintől, az árpát szintén onnét, a zabot bármely éjszaki tartomány- vagy országból kell; tudjuk, hogy a muszka zab híres; a kukoricát mutatja másik neve, hogy tengeren tuli (tengeri), tehát Amerikából stb. A kukoricánál a cső közép részén levő szemeket legjobb magvetésre használni. — A buza őshazája Ázsia; magvetésre az ó-buza jobb.

Igen helyes és okszerű eljárás a csir-próba: 50—100 mag posztó-darab között tányérba tétetvén, ott folytonosan nedvesen és melegen tartatik, az ebből kicsirázott magmennyiséghez képest lehet tenni összehasonlító számítás az elvetendővel. Cserépetést is alkalmazhatni, ezen mód divó vidékünkön is. — A régi (4—5 éves) dinya-, tök- és ugorkamag legjobb. — Az olajnövények gyorsabb csirzásuak a gabonane-müeknél; mivel mind a dohány, mind a paprika-mag igen lassu csirzásu, ezeket előlegesen jó beáztatni meleg vízbe.

A különleges növénytermelés felosztatik három fő részre:

I. Keményítő s magvak termelésére; ezek többnyire gabonnövények; culturalis növényeknek is méltán nevezetnek, mert a népek műveltségi foka szerint terjedtek. Ilyenek a buza, rozs, árpa; ide számítandók: zab, kukorica, köles, tönköly és az alakor (ez utóbbi nálunk ismeretlen) stb. Szoros határvonalat közöttök nem lehet húzni.

II. Takarmány-növények termelésére, ez ismét felosztatik két részre, u. m.:

- 1) Természetes takarmány termesztésre;
 - 2) Mesterséges takarmány termesztésre.
- Ezekről részletesen annak idejében.

III. Kereskedelmi növények termelésére; felosztatik:

- 1) Olajnövényekre;
- 2) Fonál-növényekre;
- 3) Fűszer-növényekre;
- 4) Festő-növényekre;
- 5) Gyári-növényekre;

Minthogy ezen növények majdnem kivétel nélkül tavaszi növények, tehát illő sorrendben következnek.

Nyiltér.*)

Elhalt nőmnek temetése alkalmával tett barátságos részvétért fogadják minden barátaim, ismerőim és jelen voltak szives köszönetemet.

Gyula febr. 20. 1871.

Grabner Pál.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

**Kivonat a bécsi „Medicinische Presse“ 1870. évi 33-ik számában dr. Klein Sándor
tüdő- és torokbajgyógyásztól megjelent tudományos jelentésből:
Tapasztalatok a gleichenbergi mell-szörp és pastillák (Gleichenberger Brust-
saft und Pastillen) gyógyhatásáról.**

„Dicséretes kivételt képeznek valóban a gleichenbergi mell-szörp és pastillák és pedig épen azért, mert ezek a
kittinó hatásuaknak elismert gyógyerejű ásványforrás alkatrészek tudományos előállításán alapulnak.
Ehez járul, hogy a kérdéses szörp nem oly émelygős édes ízű, mint más szerek, melyek aztán e miatt élvez-
hetlenekké válnak, hanem igen kellemes csaknem hűsítő izzal bír, épen úgy a pastillák is, s főlegny mindkét szernél a
bámulatos olcsóság.“
Támaszkodva az eddigi számtalan meglepő hasznos eredményekre, melyek e készítményekkel elértettek, figyel-
meztetünk

minden mell-bajban szenvedőt

e kiváló s bebizonyodott gyógy- és enyhítő szerekre annyival is inkább, mivel azok gyógyhatása hurutnál, köhögéssnél,
rekedtségnél, torok- és idült mellhurutnál, vérhányás és száraz köhögéssel egybekötött légszervi bajoknál általában felülmul-
hatlanoknak vannak elismervé.

Ára egy bádoglemezzel elzárt, gleichenbergi szörpöt tartalmazó üvegnek 1 frt o. ért.

Ára egy lepecsételt gleichenbergi pastillát tartalmazó eredeti doboznak 60 kr. o. ért.

Kimerítő használati utasítás szerkez csatolva van.

Szállítási raktár kicsiben és nagyban az Alföld, Erdély s a Bánság részére Tones és társánál Aradon a
„fekete kutyához.“

Áruhely Gyulán: Ferentzy Alajos kereskedésében.

Dús választéku raktár

norinbergi, díszmű, rövidárú és mindennemű lábbeliekből

39. SZ.

OBETKO és ERNYEI

39. SZ.

9)

cég alatt ARADON.

8—10

Lábbeliek.

Közönséges kis számú gyermek-topánok bőr- és szövet 50, 80, 1 frt.
Finom magas gyermektopánok, bőr, bársony és brünell 1 frttól 2 frt 50 kr.-ig.
Szegzett talppal és réz orral 2 frt 50, 3 frt 50.
Fin csizmák magyar és lengyel szabás 2.50, 5.50.
Női reggeli cipők, közönséges szövet és bőr 80, 90, 1.70 kr.-ig, sarkas 2, 2.50, 4 frtig.
Közönséges bőr és szövet női topánok 1, 1.50.
Finom női topánok brünellből, magas oldalfűző sarkokkal 2.60, elől fűző és ruganyval 2.80, 3.25, 3.50, 4.50 kr.-ig.
Bőr és bársony hasonló arányban.
Szegzett talpu erős női bőr topánok 3.80, 4.50.
Férfi topánok finom borjubőr 5, vastagabb talppal 5.50, 6, 6.50.
Báli lack topánok 6.50, 7 frt.
Orosz bagaria vagy foka bőr viz ellenes topánok 8, 8.50.
Dupla talpu, nadrág alá való csizmák 8 frt.
magasb szárúak 9.50 11 frt.
Bagaria csizmák, térdig érő szárral és vizelleni és háromszoros talppal 12.50, 13.50.

Harisnyák téli és nyári.

Férfi harisnya színes és fehér 25—40 kr.-ig, női 25—50 kr.-ig, gyermek 15—40 kr.-ig.
Téli harisnyák hasonló arányban.
Esernyők pamukból 1.25, 2.25. alpaccából 3—4 frtig, selyem 5—10.-ig.
Tavaszkor nagy választék napernyőkől.
Eső köpenyek uraknak 10, 12, 15 frtig.
Férfi ingek színes 1, 1.50, 2 frt.
„ „ fehér 1.50, 2—3 frt.
Gatyák fonal vászomból, német és magyar szabás 1.40, 1.60, 1.80 kr.-ig.
Férfi gallérok 6 db. 90 kr, 1, 1.40 kr.
Férfi kézelők 6 pár 2.20 kr.
Prágai glacé báli keztyük 75 kr, két gombbal 90 kr. 1 f.
Szarvasbőr keztyük 90 kr, 1 f., 1.50 kr, 2 frt.
Katonai keztyük 70 kr, 80 kr, 90 kr. 1 f.
Női fehérneműk, kézelők és gallérok.
Férfi nyakkendők, csokrok és chavelok.
Férfi posztó-kalapok 2.50 kr, 3 ft, 3.50 kr.
Utazó sapkák gyermekeknek 1 ft, 1.20. Uraknak 1.50 kr, 2 ft, 2.50 kr. Persian sapkák.
Pénzügyőri sapkák 1. 80 kr.

Cotilion tánc-jelvények.

Börtárgyak, u. m. albumok, mindennemű tárcák, utazó- és kézi táskák, bőröndök.
Asztali kések, alpacca és alpacca ezüst kanalak jótállás mellett.
Legújabb fából szövött ablakredők.
Ablak elzárók: minden léghuzamos ablak és ajtó felettébb ártalmas az egészségre, ezen csokélyeség által, melynek röfe 5½—6½ kr, minden veszély el távolítható, különösen hivataloknál célszerű.
Legfinomabb bőrpuhító külföldi fénymáz (Wichs). 1 doboz 5, 10, 20 kr, 1 font 35 kr.
Illatszerek u. m. szappanok és mindennemű arc-szépítő; valódi kölni viz.
Tajték szopókák és pipák, mindennemű dohányzó szerek.
Legújabb kávé főzőgépek, örlők és perkelők.
Gyermekjátékok.
Szabadkézi olajfestmények széles keretben 10—50 frtig.
Finom ékszerek, melltük, fülbevalók és nyakékek, talmi-arany, bronce és kőszémből.

👉 **Posta utjáni rendelések a leggyorsabban teljesítetnek.** 👈

Árverési hirdetés.

Vagyonbukott Messinger Rozália csőd-tömegéhez tartozó ingóságok, jelesen: bolt-beli vegyes árucikkek és szobabutorok f. 1871. évi mart. hó 1-ső és következő napjain d. e. 9 órakor a helyszínén, főutcán a „Korona“ vendégfogadó mellett nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

Gyulán febr. 14. 1871.

18) 2—3 **Bandhauer György**
végrehajtó bíró.

PRAGER LIPÓT

Pest, váci ut 8. sz.
ajánl legjutányosabban: pesti gőzmalom lisztet, amerikai, kelet-indiai és olaszországi rizst, különféle kávét, borsot, fahéjt, legfinomabb tábla- és bogyó gépolajat, angol sodát, eukorfélét, rhum és likőröket, és különféle itt nem nevezett gyarmatarukat biztosításával a legkészségesebb szolgálatnak.
3—10

A gyulai uradalom részéről közhírré tétetik, hogy itt helyben Gyulán

👉 **nehány száz köből, tökéletes, tiszta tavaszi buza**

van eladó. Venni szándékozók az uradalmi tisztséghez forduljanak.

1—3

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.